

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U002721

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-07-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ ректора № 01-01/304 від 15.09.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Єфімова Анна Григорівна

2. Anna Yefimova

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9821-7993

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 053

Назва наукової спеціальності: Психологія

Галузь / галузі знань: соціальні та поведінкові науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Психологія особистісного, соціального та організаційного розвитку

Дата захисту: 28-08-2025

Спеціальність за освітою: Психологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 10130

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 15.41.43, 15.41.47

Тема дисертації:

1. Особливості соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції в умовах війни
2. The Peculiarities of the Socio-Psychological Adaptation of Ukrainians to Forced Migration Under Conditions of War

Реферат:

1. Дисертацію присвячено теоретичному обґрунтуванню та експериментальному вивченню особливостей соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції в умовах війни. Об'єктом дисертаційного дослідження була соціально-психологічна адаптація особистості, предметом – особливості соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції в умовах війни. Мета дослідження полягала у теоретичному обґрунтуванні та емпіричному дослідженні особливостей соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції під час війни. У дисертації відповідно до мети, виконані наступні завдання: 1. За результатами теоретичного аналізу наукових джерел визначено основні наукові підходи до дослідження проблеми соціально-психологічної адаптації вимушених мігрантів. 2. Теоретично обґрунтовано зміст і специфіку соціально-психологічної адаптації вимушених мігрантів, динаміку, умови, чинники та показники.

3. Емпірично досліджено особливості соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції під час війни. 4. Розроблено модель оптимізації соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції. 5. Обґрунтовано та апробовано програму оптимізації соціально- психологічної адаптації українців до вимушеної міграції. Наукова новизна дисертаційної роботи полягає у тому, що в ній: п створено та обґрунтовано системно-інтерсуб'єктну модель соціально-психологічної адаптації мігрантів; п уперше виділено та обґрунтовано значення суб'єктності для процесу соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції; п доповнено теоретичні розробки проблеми вимушеної міграції, динаміки соціально-психологічної адаптації мігрантів, її зміст та чинники; п виявлено психологічну специфіку вимушеної міграції, зокрема існування двох різних моделей адаптації українців до міграції: активної та пасивної. Активна модель адаптації, що властива українцям – добровільним мігрантам забезпечується такими психологічними властивостями як психологічна та адаптаційна ресурсність, суб'єктність, психологічне благополуччя та здатність до інтерсуб'єктної взаємодії.

2. The dissertation is devoted to the theoretical substantiation and experimental investigation of the peculiarities of the socio-psychological adaptation of Ukrainians to forced migration under conditions of war. The object of the research was the sociopsychological adaptation of the individual, while the subject was the specific features of the socio-psychological adaptation of Ukrainians to forced migration in wartime. The aim of the study was to theoretically justify and empirically examine these peculiarities. In order to achieve this aim, the following tasks were carried out: 1. Based on a theoretical analysis of scientific sources, the main scientific approaches to studying the problem of the socio-psychological adaptation of forced migrants were identified. 2. The content and specificity of the socio-psychological adaptation of forced migrants were theoretically substantiated, with particular emphasis on its dynamics, conditions, factors, and indicators. 3. An empirical investigation was conducted on the peculiarities of the socio-psychological adaptation of Ukrainians to forced migration during the war. 4. A model for optimizing the socio-psychological adaptation of Ukrainians to forced migration was developed. 5. A program for optimizing the socio-psychological adaptation of Ukrainians to forced migration was substantiated and tested. To accomplish these tasks, a combination of theoretical, empirical/statistical, and formative methods was employed: Theoretical Methods: The work analyzed the primary scientific approaches to the phenomenon of individual socio-psychological adaptation; it examined the theoretical aspects of migrants' socio-psychological adaptation – including its content, dynamics, and factors – and developed and substantiated a theoretical systemic intersubjective model of the socio-psychological adaptation of forced migrants. The scientific novelty of the dissertation lies in the following aspects: п A systemic intersubjective model of the socio-psychological adaptation of migrants was created and substantiated. п For the first time, the significance of subjectivity in the process of sociopsychological adaptation of Ukrainians to forced migration was delineated and substantiated. п Theoretical developments concerning the problem of forced migration, the dynamics of migrants' socio-psychological adaptation, its content, and factors were supplemented. п The psychological specificity of forced migration was revealed, in particular the existence of two distinct adaptation models for Ukrainians – active and passive. The active adaptation model, characteristic of Ukrainian voluntary migrants, is supported by psychological and adaptive resourcefulness, subjectivity, 11 psychological well-being, and the capacity for intersubjective interaction. In contrast, the passive adaptation model, typical of Ukrainian forced migrants, is associated with a predominantly low level of development of the aforementioned factors. Owing to low tolerance for uncertainty, these individuals are prone to depressive states, spontaneous aggression, and exhibit a higher-than-average level of emotional lability. The characteristic factors of their passive adaptation model include insufficient emotional self-regulation, an inadequate ability to identify and manage their own psychological resources, and passivity.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку

суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Єфімова, А. Г. (2023). Особливості соціально-психологічної адаптації українців до умов міграції у США. Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки, 23(52), С. 41–56.
- Єфімова, А. Г. (2023). Дослідження чинників соціально-психологічної адаптації українців до умов вимушеної міграції у США. Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки, 24(53), С. 10–26.
- Єфімова, А. Г. (2023). Інтерсуб'єктний підхід у дослідженні соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції. Організаційна психологія. Економічна психологія, 4(30). С. 16–22
- Єфімова, А. Г. (2023). Методологічні аспекти дослідження соціально-психологічної адаптації вимушених мігрантів. Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки. Серія «Управління та адміністрування, 26(55). С. 62–78.
- Yefimova, A. (2024). Adaptation of Ukrainians to forced migration: a study of psychosocial models and factors. Amazonia Investiga, 13(81), 130–141.
- Єфімова, А.Г. (2025) Системно-інтерсуб'єкта модель оптимізації соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції. Вісник післядипломної освіти: збірник наукових праць. Серія «Соціальні та поведінкові науки; Управління та адміністрування». Вип. 32(61).

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези; методичні документи

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0117U002377 0122U201624 0123U105116

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Брюховецька Олександра Вікторівна
2. Oleksandra Brukhovetska

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-4884-2878

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кузікова Світлана Борисівна
2. Svitlana B. Kuzikova

Кваліфікація: д.психол.н., професор, 19.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-2574-9985

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

Код за ЄДРПОУ: 02125510

Місцезнаходження: вул. Роменська, буд. 87, Суми, Сумський р-н., 40002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Ткалич Маріанна Григоріївна
2. Marianna G. Tkalych

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4101-9659

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Запорізький національний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125243

Місцезнаходження: вул. Університетська, буд. 66, Запоріжжя, Запорізький р-н., 69011, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Івкін Володимир Миколайович
2. Volodymyr M. Ivkin

Кваліфікація: к. психол. н., доц., 19.00.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-9642-8164

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Балахтар Валентина Візиторівна

2. Valentyna V. Balakhtar

Кваліфікація: д. психол. н., професор, 19.00.05

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6343-2888

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний заклад вищої освіти "Університет менеджменту освіти"

Код за ЄДРПОУ: 35830447

Місцезнаходження: вул. Січових стрільців, буд. 52-а, Київ, 04053, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Бондарчук Олена Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Бондарчук Олена Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Зернова Н.В.

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна